

ATZERRIKO BIGARREN HIZKUNTZA

Egungo gizarteen bilakaera bizkorra eta haien askotariko loturak direla eta, gizabanakoei gero eta globalagoa, kulturartekoagoa eta eleaniztunagoa den egungo errealitatearekin konprometitutako herritartasun independente eta aktibo bat gauzatzen lagunduko dieten konpetentziak garatu behar dira. Kultura Demokratikorako Konpetentzien Erreferentzia Esparruan adierazten denez, kulturalki askotarikoak diren egungo gizarteetan prozesu demokratikoei kulturarteko elkarrizketa behar dute. Beraz, hainbat hizkuntzatan komunikatzea funtsezkoa da kultura demokratikoa garatzeko. Europako Hezkuntza Esparruaren ideien barruan, hizkuntza bat baino gehiagotan komunikatzeari esker mugak ez dira hezkuntza eta prestakuntzarako oztopo. Horrela komunikatzeko aukerak, gainera, nazioartekotzea eta mugikortasuna bultzatzen ditu eta beste kultura batzuk ezagutzea eta ikasleen ikuspegiak zabaltzea ahalbidetzen du. Horixe da, hain zuzen ere, Batxilergoko etapen atzerriko bigarren hizkuntza bat ikasteko helburua; izan ere, gure autonomia-erkidegoan, beste autonomia-erkidego batzuetan ez bezala, bi hizkuntza koofizialen eta atzerriko lehen hizkuntzaren irakaskuntzari gehitzen zaio.

Atzerriko bigarren hizkuntzaren irakasgaia eskaintzeak Batxilergoko funtsezko hainbat konpetentzia eskuratzen laguntzen du eta, zuzenean, ikasleen hizkuntza-konpetentziak, eleaniztunak eta kulturartekoak hobetzen, hizkuntzarekin, komunikazioarekin eta zentzu kritikoarekin lotutako gaitasunak garatzen lagunduz, eta hizkuntza-, arte- eta kultura-aniztasuna baloratuz eta errespetatuz. Horrez gain, irakasgai honek ingurune digitaletan hobeto moldatzea eta atzerriko hizkuntzaren bidez komunikatutako kulturetara hurbiltzea (prestakuntza- eta ikaskuntza-eragile gisa zein informazio- eta gozamen-iturri gisa) ahalbidetzen die ikasleei. Horregatik, irakasgai honetan, ikaskuntza elementu garrantzitsuak dira, halaber, pentsamendu kritikoaren garapena, informazio-alfabetatzea eta informazio- eta komunikazio-teknologiaren erabilera egokia, segurua, etikoa eta arduratsua. Hortaz, hizkuntza-komunikaziorako konpetentzia eta konpetentzia eleaniztuna lortzen ez ezik, Batxilergoan amaitzean funtsezko konpetentziak garatzen eta eskuratzen ere laguntzen du Atzerriko Bigarren Hizkuntza irakasgaiak.

Irakasgai honek aukera ematen die ikasleei beren hizkuntza-errepertorio indibiduala zabaltzeko. Hartara, haien esperientziak aprobetxatu ahal izango dituzte hobeto komunikatzeko haien familia-hizkuntzetan, Euskal Autonomia Erkidegoko hizkuntza koofizialean eta atzerriko hizkuntzetan. Irakasgai honek Batxilergoan duen ikuspegi eleaniztunak hausnarketa sakona eskatzen du, hizkuntzaren beraren funtzionamenduari, lexikoari, formanteei, berezitasunei eta ñabarduren inguruan duen aberastasunari buruz ez ezik, EAEko irakaskuntza-hizkuntzei eta ikasleen banakako hizkuntza-errepertorioa osatzen dutenei buruz ere. Horrela, hausnarketa metalinguistikoa eta interlinguistikoa bultzatzen dute, eta hizkuntza-konpetentziak indartzen, hizkuntza-aniztasuna balioesten eta hizkuntzen arteko erlazioa bultzatzen dute, ikuspegi inklusibo, demokratiko eta aurreiritzirik gabeko batetik.

Bestalde, hizkuntzak ikastearen oinarriko helburua da etapa bakoitzaren berezko komunikazio-egoeretara egokitutako askotariko testuak era koherente, kohesionatu eta zuzenean ulertu eta ekoizteko gaitasuna garatzea, bizitza osoko ikaskuntzarako oinarriak finkatzeko, testuinguru formaletan, informaletan eta ez-formaletan. Hizkuntza erabiltzen ikastea problemak aztertzen eta ebazten, planak egiten, erabaki-prozesuei ekiten eta komunikazio-egoera bakoitzerako estrategia egokiak erabiltzen ikastea ere bada. Horrenbestez, edukia eta hizkuntza integratu behar dira, eta, ildo horretan, diziplinarteko lana, ikaste-egoeren bidez planteatua, ezinbestekoa izango da ikasleek irakasgai bakoitzaren berezko diskurtso-generoak beregana ditzaten.

Curriculum hau guztiz kompetentziala denez, irakasgai hau sei kompetentzia espezifikotan oinarrituta diseinatuta dago, Atzerriko Hizkuntzaren curriculumean planteatu diren berberak, eta horiek diziplina honetako lanaren ardatz izango dira. Batxilergoko kompetentzia espezifikoko horiek ulermeneko, ekoizpeneko, elkarrekintzako eta bitartekaritzako komunikazio-jarduerekin lotutako alderdiak biltzen dituzte, baita eleaniztasunarekin eta kulturartekotasunarekin lotutakoak ere.

Bestalde, oinarrizko jakintzek irakasgaiko kompetentzia espezifikoak eskuratzeko beharrezkoak diren ezagutzak (jakitea), trebetasunak (egiten jakitea) eta jarrerak (izaten jakitea) biltzen dituzte, eta irizpideen bitartez ikaskuntzak ebaluatzeko aukera errazten dute. Hiru multzotan egituratuta daude. Komunikazioa multzoan biltzen dira ulermen, ekoizpen, elkarrekintza eta bitartekotzako komunikazio-jarduerak garatzeko abian jarri behar diren jakintzak —informazio-iturrien bilaketarekin eta kontsultatutako iturrien kudeaketarekin lotutakoak barne—. Eleaniztasuna multzoak hizkuntzen funtzionamenduari buruz gogoeta egiteko gaitasunarekin lotzen diren jakintzak biltzen ditu, atzerriko hizkuntza ikasten eta ikaslearen hizkuntza-errepertorioa osatzen duten hizkuntzak hobetzen laguntzeko. Azkenik, Kulturartekotasuna multzoan atzerriko hizkuntzaren bidez bideratzen diren kulturei buruzko jakintzak biltzen dira, eta aberasteko eta gainerakoekin harremanetan jartzeko aukera gisa baloratzen da. Multzo horretan sartzen dira, halaber, beste hizkuntza, hizkuntza-barietate eta kultura batzuk ulertzeko eta balioesteko interes-jarrerak garatzera bideratutako jakintzak.

Batxilergoko etapan atzerriko bigarren hizkuntzaren irakasgaia hautazko irakasgaia da. Gainera, ikasten ari diren ikasleek lehenago ere izan dezakete harremana irakasgaiarekin, Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzan nahitaez eskaini beharreko aukerako irakasgaien artean baitago. Hizkuntzetarako Europako Erreferentzia Esparru Bateratua (HEEEB) erreferentea da irakasgaiaren curriculum-elementuak garatzeko eta berdintzeko. Elementu horiek ikasleen heldutasunera eta garapen psikoebolutibora egokitzen dira pixkanaka, eta irakasgai honekin lehen harremana duten ikasleei zuzenduta daude. Horregatik, Atzerriko bigarren hizkuntzaren irakasgaiko irakasleek curriculum-a doitu eta egokitu beharko dute ikasleek izan ditzaketen mailen aniztasunera. Hori kontuan hartuta, ebaluazio-irizpideak eta oinarrizko jakintzak erreferente gisa erabili behar dira, bai ikasleen abiapuntua hautemateko, bai amaierako maila ebaluatzeko. Horrela, ikasleek banaka izandako aurrerapen-maila ezartzen lagunduko da.

Hizkuntzetarako Europako Erreferentzia Esparru Bateratuan planteatzen den ekintzara bideratuta dagoen eta metodologia eklektikoen erabilera sustatzen duen ikuspegiari jarraikiz, curriculum honen kompetentzia-izaerak atzerriko hizkuntzaren ikaskuntza, irakaskuntza eta ebaluazioa sendotzeko tresna digitalak erabiltzera eta hizkuntzen tratamendu integratua kontuan hartuko duten diziplinarteko eta testuinguruan kokatutako zeregin esanguratsuak eta garrantzitsuak sortzera bultzatzen ditu irakasleak. Ikasleak gero eta autonomoagoa izango den eta beren ikaskuntza-prozesuan gero eta ardura handiagoa duen eragile sozialtzat hartuko dira. Etapa honetan, nazioz haraindiko kolaborazio-proiektuak txertatu behako lirarteke, aurreiritzirik gabeko Europako herritartasun demokratiko baten eraikuntza bultzatuko duten Europako programen esparruan.

KOMPETENTZIA ESPEZIFIKOAK

1. Oinarrizko diskurtso-generoetako testuak, hizkuntza estandarrean eta garbi adierazitakoak, ulertzea eta interpretatzea, iturri fidagarriak bilatuz eta esanahien inferentzien estrategiak erabiliz, betiere zentzu orokorra eta ideia nagusiak ateratzeko eta komunikazio-egoera zehatzetan horien edukia baloratzeko.

Ulermenak informazioa jasotzea eta prozesatzea dakar. Batxilergoko etapan, ulermena komunikazio-trebetasuna da, eta ikasleentzako garrantzi pertsonala duten eguneroko gaiei buruzko ahozko testuetan, testu idatzietan eta multimodaletan oinarrituta garatu behar da hizkuntza estandarrean adierazita.

Maila honetan, Atzerriko Bigarren Hizkuntzaren ulermenak berarekin dakar testuak ulertu eta interpretatzea, eta zentzu orokorra eta xehetasunik garrantzitsuenak ateratzea, testuen komunikazio-beharrak asetze aldera. Horretarako, garapen psikoeboluborako eta ikasleen premietarako egokienak diren estrategiak aktibatu behar dira, testuaren esanahiaren eta zentzuaren errepresentazioa berreraikitze eta testu horien azpian dagoen komunikazio-asmoari buruzko hipotesiak formulatzeko.

Ikasleentzako ulermen-estrategiarik baliagarrienen artean, honako hauek aipa daitezke: esanahien inferentzia eta egiaztapena, ez-hitzezko elementuen interpretazioa, testuen azpian dauden iritziei eta asmoari buruzko hipotesien formulazioa eta ikasleen hizkuntza-errepertorioa osatzen duten hizkuntzen ezagutza, trebetasun eta jarreraren transferentzia eta integrazioa. Testuaren asmoari buruzko hasierako hipotesia egiaztatzea eta, beharrezkoa izanez gero, ikasleei hipotesi alternatiboak planteatzea ahalbidetzen dieten hainbat irudikapen motaren (idazketa, irudia, grafikoa, taulak, diagramak, soinua, keinuak eta abar), testuinguru-informazioaren (hizkuntzaz kanpoko elementuak) eta testuinguruko informazioaren (hizkuntza-elementuak) interpretazioa biltzen du.

Estrategia horiez gain, iturri fidagarriak euskarri analogikoetan zein digitaletan bilatzea oso metodo baliagarria da ulermenerako, informazioa egiaztatu, balidatu eta oinarritzea eta testuetan oinarrituta ondorio garrantzitsuak lortzea ahalbidetzen baitu. Ulertzeko eta interpretatzeko prozesuetarako, aurreiritzi eta estereotipoen identifikazio kritikoa eta desberdintasun eta antzekotasun etnokulturalekiko interesa bultzatuko duten komunikazio-testuinguru dialogikoak behar dira.

Konpetentzia espezifiko hau irteera-profilaren deskriptore hauekin lotzen da: HKK2, HKK3, ELK2, STEM4, DK1, PSIIK5, KKAK2

2. Oinarrizko eta eguneroko diskurtso-generoetako testu originalak, hedapen ertainekoak, errazak eta antolaketa argikoak sortzea, planifikazioa, konpentsazioa edo autokonponketa gisako estrategiak erabiliz, betiere mezu garrantzitsuak sormenez, egokitasunez eta koherentziaz adierazteko eta komunikazio-helburu zehatzei erantzuteko.

Ekoizpenak ahozko adierazpena, idatzizkoa zein multimodala biltzen ditu. Etapa honetan, ikasleentzat garrantzi pertsonala duten eguneroko gaiei buruzko testuak idatzi eta azaldu behar dira, sormenez, koherentziaz eta egokitasunez. Etapa honek zenbait formatu eta euskarritako ekoizpenak barne har ditzake: deskribapen edo pasadizo txiki baten azalpena, hedapen handiagoko aurkezpen formala, argudio simple bat, edo egitateak, kontzeptuak, pentsamenduak, iritzia eta sentimenduak tresna digital eta

analogikoen bidez adierazten dituzten testuak idaztea. Ekoizpenak, halaber, interneteko informazioaren bilaketa aurreratua dakar, dokumentazio-iturri gisa. Formatu multimodalean, ekoizpenak esanahia sortzeko baliabideen baterako erabilera aurreikusten du (idazketa, irudia, grafikoak, taulak, diagramak, soinua, keinuak eta abar), baita komunikatzeko, kolaborazioan lan egiteko eta informazioa partekatzeko gailu digitalen, tresnen eta aplikazioen hautaketa, konfigurazioa eta erabilera ere, sareko ekintzak, presentzia eta agerikotasuna arduraz kudeatuz.

Testugintzarekin lotutako jarduerak funtzio garrantzitsuak betetzen dituzte esparru pertsonalean, sozialean, hezkuntzakoan eta profesionalean, eta balio sozial eta zibiko zehatza lotzen da horiekin. Hainbat euskarritako ekoizpenik formalenetan lortutako trebetasuna komunikazioaren konbentzioen eta diskurtso-ezaugarririk ohikoenen identifikazioaren eta esperientziaren bidezko ikaskuntzaren emaitza da. Etapa honetan, ekoizpenak oinarritzen dira oinarritzko alderdi formalen ikaskuntzan (alderdi linguistikoagoak, soziolinguistikoagoak eta pragmatikoagoak), erabilitako generoarekin lotutako ohiko itxaropen eta konbentzioen ikaskuntzan, hizkuntzaren erabilera etikoaren ikaskuntzan, sormenezko ekoizpen-tresnen ikaskuntzan eta erabilitako euskarriaren ikaskuntzan. Ekoizpen formala zein informala hobetzeko aukera ematen duten estrategiek honako hauek biltzen dituzte etapa honetan: plangintza, autoebaluazioa eta koebaluazioa, atzeraelikadura eta monitorizazio, balidazio eta konpentsazio autonomoa eta sistematikoa.

Konpetentzia espezifiko hau irteera-profilaren deskriptore hauekin lotzen da: HKK1, HKK5, ELK2, STEM4, DK2, PSIIK5, KKAK3. 1.

3. Beste pertsona batzuekin gero eta autonomia handiagoz elkarreaginean aritzea, kooperazio-estrategiak erabiliz, baliabide analogikoak eta digitalak erabiliz eta kortesia arauak errespetatuz, komunikazio-asmo zehatzei erantzuteko.

Elkarrekintzak bi parte-hartzaile edo gehiago inplikatzeko diskurtso bat osatzeko garaian. Pertsona arteko elkarrekintza hizkuntzaren jatorritzat hartzen da, eta pertsona arteko funtzioak, kooperatiboak eta transakzionalak biltzen ditu. Beste pertsona batzuekiko elkarrekintzan, honako hauek esku hartzen dute: hizkuntza-adeitasunak, etiketa digitalak, komunikazioaren hitzezko eta ez-hitzezko elementuek, eta ahozko erregistro eta genero dialogikoetarako, idatzizkoetarako eta multimodaletarako egokitzapenak. Hezkuntza-etapa honetan, elkarrekintzak ikasleentzat garrantzi pertsonala duten eguneroko gaiak lantzea espero da.

Konpetentzia espezifiko hau funtsezkoa da atzerriko bigarren hizkuntzaren ikaskuntzan, honako estrategia hauek barne hartzen baititu: hizkuntzen arteko transferentziak; kooperazio-estrategiak; elkarriketa hasi, eutsi edo amaitzekoak; hitz egiteko txandak lagatzekoak eta hartzekoak; eta argitzea edo errepikatzea eskatzekoak. Elkarrekintza, gainera, ezinbesteko jarduera da kooperazio-lanean. Izan ere, lan horretan, zereginak eta erantzukizunak modu zuzen, eraginkor, errespetuzko eta enpatikoan banatu eta onartzeko zeregina helburu partekatuak lortzera bideratuta dago. Horrez gain, hizkuntza-adeitasunari eta etiketa digitalari buruzko arauak eta printzipioak ikasi eta aplikatzeak herritartasun demokratikoa, arduratsua, errespetuzkoa, segurua eta aktiboa gauzatzeko prestatzen ditu ikasleak.

Konpetentzia espezifiko hau irteera-profilaren deskriptore hauekin lotzen da: HKK5, ELK2, DK3, PSIIK3. 1, PSIIK3. 2, HK3, KKAK3. 1.

4. Hizkuntzen arteko edo hizkuntza bereko erregistroen arteko bitartekotza egitea eguneroko egoeretan, kontzeptuak azaltzera edo mezuak sinplifikatzera bideratutako estrategia eta ezagutza errazak erabiliz, informazioa era eraginkor, argi eta arduratsuan helarazteko eta komunikazioa erraztuko duen giro positiboa sortzeko.

Bitartekotza hainbat estrategiatan (hala nola birformulazioan) oinarrituta mezuak edo testuak ahoz edo idatziz azaltzean eta haien ulermena erraztean datzan hizkuntza-jardura da. Bitartekotzan, ikasleek gizarte-eragile gisa jardun behar dute, eta beren ardura izango da zubiak sortzea eta mezuak modu dialogikoan eraikitzea, hizkuntza desberdinen artean ez ezik, hizkuntza beraren modalitate edo erregistroen artean ere bai.

Batxilergoan, Atzerriko Bigarren Hizkuntza irakasgaien bitartekaritza, batez ere, hiru alderditan zentratzen da: Alde batetik, hizkuntzak komunikazio-testuingurutik sortzen diren erronkak konpontzeko tresna gisa duen rolean, komunikaziorako eta ikaskuntzarako espazio eta baldintza egokiak sortuz. Bestalde, bitartekaritzak kooperazioa eta besteen parte-hartzea sustatzea eskatzen du, esanahi berriak eraikitzeko eta ulertzeko. Azkenik, bitartekotzak informazio berria era egoki, arduratsu eta konstruktiboan helaraztea dakar. Horretarako, baliabide konbentzionalak zein aplikazio edo plataforma birtualak erabil daitezke edukiak itzultzeko, aztertzeko, interpretatzeko eta partekatzeko. Etapa honetan, mezuak edo testuak garrantzi pertsonala duten eguneroko gaietako buruzkoak izango dira. Formatu multimodalean, birformulazioak edo bitartekotzak esanahia sortzeko hainbat baliabideren interpretazioa eta erabilera bateratua biltzen ditu: idazkera, irudia, grafikoak, taulak, diagramak, soinua, keinuak, etab.

Bitartekotzak ikasleen pentsamendu estrategikoa garatzen laguntzen du; izatez, komunikazio eraginkorra lortze aldera, ikasleek beren errepertorioko trebetasun eta estrategiarik egokienak zuzen aukeratzea dakar bitartekotzak. Gainera, informazioa trukatzeko den ingurune kooperatiboetan norberaren eta beste pertsona batzuen parte-hartzea errazten du. Era berean, eskura dauden baliabideak aitortzea eta besteen motibazioa eta enpatia sustatzea eskatzen du, eta, horrekin, solaskideen motibazioak, ideiak eta egoera pertsonalak ulertzea eta errespetatzea eta norberarenekin harmonizatzea. Hori dela eta, enpatia, errespetua, espiritu kritikoa eta zentzu etikoa funtsezko elementuak dira bitartekotzan.

Konpetentzia espezifiko hau irteera-profilaren deskriptore hauekin lotzen da: HKK5, ELK2, ELK3, STEM4, PSIIK3. 1, PSIIK3. 2, EKK1.

5. Hizkuntza-errepertorio pertsonala mobilizatzea eta erabiltzea, osatzen duten hizkuntza eta aldaera bakoitzaren funtzionamenduari buruzko gogoeta kritikoa eginez eta norberaren ezagutzak eta estrategiak esplizitu eginez eta partekatuz, atzerriko hizkuntza ikasteko gaitasuna eta komunikazio-behar zehatzei eman beharreko erantzuna hobetzeko.

Hizkuntza-errepertorioaren erabilera eta haren funtzionamenduari buruzko gogoeta hizkuntzak eskuratzeko ikuspegi eleaniztunari lotuta daude. Ikuspegi eleaniztunaren abiapuntua da ikasleek ezagutzen dituzten hizkuntzekin dituzten esperientziak hizkuntza berrien ikaskuntza zabaltzeko eta hobetzeko oinarria direla, eta hizkuntza-

errepertorio eleaniztuna eta jakin-min eta sentsibilizazio kulturala garatzen eta aberasten laguntzen dietela.

Batxilergoko etapan, eta zehazkiago errepertorioa hizkuntza bat gehiagorekin zabaltzen duen irakasgai honetan, ezinbestekoa da ikasleek hizkuntzen funtzionamenduari buruzko gogoeta egitea eta haien banakako errepertorioak sistematikoki alderatzea. Horretarako, antzekotasunak eta desberdintasunak aztertuko dituzte, hizkuntza horietan ezagutzak eta estrategiak zabaltze aldera. Era horretan, hizkuntza berrien ikaskuntza erraztu eta komunikaziorako konpetentzia hobetuko da. Hizkuntzei eta haien funtzionamenduari buruzko gogoeta kritikoak eta sistematikoak ikasleek hizkuntzen arteko erlazioak ulertzea dakar, eta hizkuntza- eta komunikazio-esparruan dituzten indarrak eta gabeziak identifikatzen laguntzen du. Ikasleak, gainera, ezagutza eta estrategia propioez jabetuko dira, eta esplizitu egingo dituzte. Ildo horretan, ziurgabetasunari aurre egiteko eta ekimenaren zentzua eta helburuak lortzean edo erabakiak hartzean beharrezkoa den jarraitutasuna garatzeko trebetasunak ere beharko dira.

Gainera, hainbat hizkuntza eta aldaera ezagutzeak gizartearen hizkuntza-aniztasuna alderdi aberasgarri gisa kritikoki baloratzea eta aniztasun horretara egokitzea ahalbidetzen du. Norberaren hizkuntza-errepertorioari buruzko eduki berriak sortu eta txertatzeko gailu eta tresna analogikoak zein digitalak hautatzeak, konfiguratzeko eta aplikatzeko beste hizkuntza batzuk eskuratzeko eta hobetzeko zeregina erraztu dezakete.

Konpetentzia espezifiko hau irteera-profilaren deskriptore hauekin lotzen da: ELK2, DK3, PSIIK1. 1, PSIIK5.

6. Atzerriko hizkuntzatik abiatuta, hizkuntza-, kultura- eta arte-aniztasuna modu kritikoan baloratzea eta aniztasun horretara egokitzea, hizkuntzen eta kulturen arteko antzekotasunak eta desberdintasunak identifikatuz eta partekatuz, kulturarteko egoeretan enpatiaz, asertibotasunez eta errespetuz jarduteko eta elkar ulertzea sustatzeko.

Kulturartekotasunak gizartearen hizkuntza-, kultura- eta arte-aniztasuna espermentatzea, aztertzea eta hari etekina ateratzea dakar. Batxilergoko etapan, kulturartekotasunak gainerakoekin ulertzea errazten du, eta arreta espezifiko merezi du. Izan ere, ikasleek herritartasun arduratsua, errespetuzkoa eta konprometitua gauzatzeko oinarriak finkatzen ditu, eta estereotipo eta aurreiritzien ondorioz kulturartekotasunaren pertzepzioa desitxuratuta egotea eta hori diskriminazio mota jakin batzuen jatorria izatea eragozten du. Balorazio kritikoak eta aniztasunera egokitzeak kulturarteko egoeretan enpatiaz, errespetuz eta arduraz jokatzeko ahalbidetu behar diete ikasleei.

Aniztasunaz jabetzeak hainbat kulturaren arteko lotura ezartzeko aukera ematen die ikasleei. Gainera, sentsibilitate artistiko eta kulturalaren garapena bultzatzen du, baita beste kultura batzuetako pertsonekin harremanak ezartzea ahalbidetuko duten estrategia ugari identifikatu eta erabiltzeko gaitasuna ere. Atzerriko hizkuntzaren irakaskuntzan planteatu daitezkeen kulturarteko egoerek (Europako programen esparruan, adibidez) esperientzia, ideia, gizarte eta kultura berrietara irekitzeko, desberdinarekiko interesa agertzeko, norberaren ikuspegia eta kultura-balioen sistema bera erlatibizatzeke eta diskriminazio mota orotan oinarritutako jarreraren edo estereotipoen sendotzearen ondorioak baztertzeke eta ebaluatzeke aukera ematen diete ikasleei. Hori guztia kultura partekatu bat eta jasangarritasunarekin eta balio

demokratikoekin konprometitutako herritartasuna bultzatzeko eta justifikatzeko helburuarekin garatu behar da.

Konpetentzia espezifiko hau irteera-profilaren deskriptore hauekin lotzen da: HKK5, ELK3, PSIIK3. 1, HK3, KKA1.

EBALUAZIO-IRIZPIDEAK

Etapa honetan, hizkuntza-mailan landu beharreko testuek garrantzi pertsonaleko gaiei eta esperientziatik hurbil dauden eguneroko gaiei buruzkoak izan behar dute, pertsonen arteko harremanen, ikaskuntzaren, hedabideen eta fikzioaren arloetakoak, eta ikasleen heldutasun-mailari egokituak.

1. konpetentzia espezifikoa
<p>1.1. Zentzu orokorra eta ideia nagusiak ateratzea eta aztertzea, eta ahozko testu, testu idatzi eta testu multimodal labur eta errazetatik informazio egokia hautatzea, modu argian eta hizkuntza estandarrean adieraziz, eta berriro entzuteko edo berrespena eskatzeko aukerarekin.</p> <p>1.2. Gero eta luzeagoak eta errazagoak diren testuen edukia eta diskurtso-ezaugarriak kritikoki interpretatzea eta baloratzea.</p> <p>1.3. Komunikazio-egoera bakoitzean egokienak diren estrategiak eta ezagutzak hautatzea, antolatzea eta aplikatzea, modu argian eta hizkuntza estandarrean adierazitako testuen zentzu orokorra, funtsezko informazioa eta xehetasunik garrantzitsuenak ulertzeko, esanahiak ondorioztatzeko eta ez-hitzezeko elementuak interpretatzeko, eta baliotasunari, kalitateari, gaurkotasunari eta fidagarritasunari lotutako irizpideak aplikatuz informazioa bilatu, hautatu, egiaztatu eta era egoki eta seguruan biltegitratzeko.</p>
2. konpetentzia espezifikoa
<p>2.1. Komunikazio-egoerarako egokiak diren testu errazak, ondo egituratuak, ulergarriak eta koherenteak ahoz adieraztea behar besteko zuzentasunez, arintasunez, ahoskeraz eta intonazioz, zenbait euskarritan deskribatzeko, kontatzeko, argudiatzeko eta informatzeko, betiere hitzezeko baliabideak eta hitzezekoak ez direnak erabiliz eta hizkuntzaren erabilera eraginkorra eta etikoa eginez.</p> <p>2.2. Gero eta luzeagoak izango diren testuak idaztea eta zabaltzea, behar bezalako argitasunez, koherentziaz, kohesioz, zuzentasunez, sormenez eta proposatutako komunikazio-egoerara eta erabilitako tresna analogiko eta digitaletara egokituz, banaka edo kooperazioan, hainbat iturritako informazioa eta ideiak modu koherentean birformulatuz eta antolatuz, jabetza intelektuala errespetatuz, plagioa saihestuz eta hizkuntzaren erabilera etikoa eginez.</p> <p>2.3. Testu ongi egituratuak eta komunikazio-asmoetara, testuinguru-ezaugarrietara, alderdi soziokulturaletara eta testu-tipologiara egokituak osatzeko plangintza, ekoizpen, berrikuspen eta kooperazioko ezagutzak eta estrategiak hautatzea, antolatzea eta aplikatzea, zereginaren eta testua zuzenduta dagoen solaskide erreal edo potentzialen arabera egokienak diren baliabide fisikoak edo digitalak erabiliz.</p>
3. konpetentzia espezifikoa
<p>3.1. Egoera interaktibo sinkrono edo asinkronoetan plangintza egitea eta aktiboki kolaboratzea, hainbat euskarriren bidez, honako hauek bezalako baliabidetan oinarrituz: errepikapena, erritmo pausatua edo ez-hitzezeko hizkuntza; iniziatiba, jarrera kritikoa, sormena, enpatia eta errespetua erakutsiz kortesia linguistikoarekiko eta etiketa digitalarekiko,</p>

baita solaskideen behar, ideia, kezka, ekimen eta motibazioekiko ere.

3.2. Estrategia egokiak hautatzea, antolatzea eta erabiltzea, malgutasunez eta hainbat inguruetan, komunikazioa hasteko, mantentzeko eta amaitzeko, hitza hartzeko eta lagatzeko, argibideak eta azalpenak eskatzeko eta formulatzeko, transakzioetan eta kudeaketetan moldatzeko, eskaintzak eta iradokizunak egiteko, eta eguneroko egoeretan arazoak birformulatzeko, alderatzeko, kontrastatzeko eta konpontzeko.

4. konpetentzia espezifikoia

4.1. Aniztasuna kontuan hartu beharreko eguneroko egoeretan testu, kontzeptu eta komunikazio laburrak eta sinpleak interpretatzea eta azaltzea, solaskideekiko eta erabilitako hizkuntzekiko errespetua eta estimazioa agertuz eta, hainbat baliabide eta euskarritan oinarrituta, elkar ulertzeko ohiko problemen ebazpenean parte hartuz.

4.2. Zubiak sortzen lagunduko duten, komunikazioa erraztuko duten, testuak, kontzeptuak eta mezuak azaltzeko eta sinplifikatzeko baliagarriak izango diren eta komunikazio-asmoetarako, testuinguru-ezaugarrietarako, alderdi soziokulturaletarako eta testu-tipologiarako egokiak izango diren estrategiak aplikatzea, baliabide eta euskarri fisikoak edo digitalak erabiliz, zereginaren eta solaskideen alde aurreko ezagutzaren arabera.

5. konpetentzia espezifikoia

5.1. Hainbat hizkuntza alderatzea eta antzekotasunak eta desberdintasunak kontrastatzea, hizkuntzen funtzionamenduari buruz sistematikoki gogoeta eginez eta haien arteko loturak ezarriz.

5.2. Atzerriko hizkuntza ikasteko eta hizkuntza horretan komunikatzeko gaitasuna hobetzen lagunduko duten estrategiak eta ezagutzak ekimenez eta sormenez erabiltzea, beste solaskide batzuen eta euskarri analogiko eta digitalen laguntzarekin edo gabe.

5.3. Atzerriko hizkuntzaren ikaskuntzaren inguruko aurrerapenak eta zailtasunak erregistratzea eta haiei buruzko gogoeta egitea, zailtasun horiek gainditzeko eta ikaskuntza indartzeko estrategiarik egokienak eta eraginkorrenak hautatuz, ikaskuntzaren beraren, autoebaluazioaren eta koebaluazioaren plangintza-estrategien eta plangintza-tresnen bidez (hala nola Europako Hizkuntzen Portfolioaren bidez) edo ikaskuntza egunkari batean proposatutakoen bidez, aurrerapen eta zailtasun horiek esplizitu eginez eta partekatuz.

6. konpetentzia espezifikoia

6.1. Kulturarteko egoeretan modu egoki, enpatiko eta errespetuzkoan jokatzeko, hizkuntza eta kultura desberdinen artean loturak eraikiz, diskriminazio, aurreiritzi eta estereotipo mota oro baztertuz eta ebaluatuz, eta komunikazioa zailtzen duten faktore soziokulturalak zuzenduz.

6.2. Atzerriko hizkuntzan hitz egiten den herrialdeen berezko hizkuntza-aniztasuna, aniztasun soziokulturala eta arte-aniztasuna kritikoki baloratzea, gozamen eta aberastasun pertsonaleko iturritzat hartuz giza eskubideei dagokienez, eta aniztasun horretara egokitzea, kultura partekatu baten eta jasangarritasunarekin eta balio demokratikoekin konprometitutako herritartasun baten garapena bultzatuz eta justifikatuz.

6.3. Hizkuntza-, kultura- eta arte-aniztasuna defendatu eta estimatzeko estrategiak sistematikoki aplikatzea, balio ekosozialak eta demokratikoak kontuan hartuz eta justiziaren, ekitatearen eta berdintasunaren printzipioak errespetatuz.

Oinarrizko jakintzak.

A. Komunikazioa

- Ahozko testu, testu idatzi eta testu multimodal labur eta errazen ulermena (aurea hartzea, egiaztapena, dedukzioa, zalantzen argitzea, ulertzeko arazo propioen identifikazioa eta

<p>abar), ekoizpena eta baterako ekoizpena (informazioaren plangintza eta bilaketa, testua lantzeko zeregina, berrikuspina eta autozuzenketa) planifikatu, gauzatu, kontrolatu eta zuzentzeko estrategiak. *</p>
<p>– Eguneroko egoeretan bitartekotza-jarduerak egitea ahalbidetzen duten ezagutzak, trebetasunak eta jarrerak. *</p>
<p>– Komunikazioaren esparruari eta testuinguruari egokitutako oinarrizko komunikazio-funtzioak: agurtzea, agur esatea, aurkeztea eta nor bere burua aurkeztea; pertsonak, objektuak, lekuak, fenomenoak eta gertakariak deskribatzea; gertaerak denboran kokatzea; objektuak, pertsonak eta lekuak espazioan kokatzea; eguneroko gaien buruzko informazioa eta informazio pertsonala eskatu eta trukitzea; jarraibideak eta aginduak eman eta eskatzea; laguntza, proposamenak edo iradokizunak eskaini, onartu eta errefusatzeko; gustua, nahia edo interesa eta oinarrizko emozioak modu partzialean adieraztea; iraganeko gertaera puntualak eta ohikoak kontatzea, unean uneko egoerak deskribatzea eta etorkizuneko egoerak adieraztea; iritzia, aukera, ahalmena, obligazioa eta debekua adieraztea; ziurgabetasuna eta zalantza adieraztea. *</p>
<p>– Testuinguru-ereduak eta oinarrizko diskurtso-generoak ahozko testuak, testu idatziak eta multimodalak ulertzeko, sortzeko eta koproduzitzeko, gero eta luzeagoak eta konplexuagoak, literarioak eta ez-literarioak: testuinguruaren (parte-hartzaileak eta egoera) ezaugarriak eta aintzatespena, testuinguruak sortutako itxaropenak; generoaren, testu-funtzioaren eta egituraren arabera antolatzea eta egituraketa. *</p>
<p>– Unitate horiei lotutako erabilera orokorreko hizkuntza-unitateak eta esanahiak, hala nola honako hauen adierazpena: entitateak eta bere propietateak, kantitatea eta nolatasuna, espazioa eta espazio-erlazioak, denbora eta denbora-erlazioak, baieztapena, ukapena, galdera eta harridura, erlazio logikoak. *</p>
<p>– Ikasleek erabili ohi duten eta beren interesekoa den lexikoa, alderdi hauei buruzkoa: norberaren identifikazioa; pertsonen arteko harremanak, harreman sozialak, akademikoak eta profesionalak; toki eta inguruneak; denbora eta espazioa; aisia eta denbora libre; egoerak, ekitaldiak eta gertakariak; osasuna eta jardura fisikoak; eguneroko bizitza; etxebizitza eta etxea; klima eta ingurune naturala; informazioaren eta komunikazioaren teknologiak, eskola-sistema eta prestakuntza. *</p>
<p>– Erabili ohi diren soinu, azentu, erritmo eta intonazioko patroiak, eta patroi horiei lotutako esanahiak eta komunikazio-asmo orokorrak. Oinarrizko alfabeto fonetikoak. *</p>
<p>– Erabili ohi diren konbentzio ortografikoak eta formatu, patroi eta elementu grafikoei lotutako esanahiak eta komunikazio-asmoak. *</p>
<p>– Erabili ohi diren konbentzioak eta elkarrizketa-estrategiak, formatu sinkronoan edo asinkronoan, komunikazioa hasi, mantendu eta amaitzeko, hitza hartu eta lagatzeko, argibideak eta azalpenak eskatu eta emateko, berriro formulatu, alderatu eta kontrastatzeko, laburtzeko, kolaborazioan aritzeko, eztabaidatzeko eta abar. *</p>
<p>– Baliozko informazioa, kalitatekoa, egungoa eta fidagarria bilatu eta hautatzeko baliabide analogiko eta digitalak eta estrategia aurreratuak, eta eduki-edizioa: hiztegiak, kontsulta-liburuak, liburutegiak, mediatekak, sareko etiketak, baliabide digitalak eta informatikoak, etab. *</p>
<p>– Kontsultatutako iturrien eta erabilitako edukien gaineko jabetza intelektuala eta egile-eskubideak: datu bibliografikoak tratatzeko tresnak eta plagioa saihesteko baliabideak. *</p>
<p>– Ahozko ulermen, ekoizpen eta baterako ekoizpenerako, idatzizkorako eta multimodalerako tresna analogikoak eta digitalak; eta proiektuak atzerriko hizkuntzako hiztunekin edo ikasleekin ikasi, komunikatu eta garatzeko hezkuntza-arloko elkarrekintza, kolaborazio eta kooperazioko plataforma birtualak (ikasgela birtualak, bideokonferentziak, kolaborazio-tresna digitalak eta abar). *</p>
<p>B. Eleaniztasuna eta ikaskuntzari buruzko gogoeta</p>

<ul style="list-style-type: none"> – Autokonfiantza, ekimena eta asertibitatea. Autozuzenketa- eta autoebaluazio-estrategiak, atzerriko hizkuntzaren ikaskuntza autonomoan aurrera egiteko baliabide gisa. *
<ul style="list-style-type: none"> – Komunikazio-behar jakin bati gero eta arintasun, egokitzapen eta zuzentasun handiagoz eta eraginkortasunez erantzuteko estrategiak eta teknikak, atzerriko hizkuntzako eta norberaren hizkuntza-errepertorioko hizkuntzetako konpetentzia-mailaren ondoriozko mugen gainetik. *
<ul style="list-style-type: none"> – Ikasteko baliabideak, eta hizkuntza-unitateak identifikatu, antolatu, gogoan gorde, berreskuratu eta sormenez erabiltzeko estrategiak (lexikoa, morfosintaxia, soinu-patroiak eta abar), hizkuntza-errepertorio pertsonala osatzen duten hizkuntzen eta aldaeren konparaziotik abiatuz. Maileguak, kalkoak eta transferentzia negatiboak. *
<ul style="list-style-type: none"> – Autoebaluazio, koebaluazio eta autozuzenketarako eta atzerriko hizkuntzaren ikaskuntzaren inguruko aurrerapenak eta zailtasunak erregistratzeko estrategia eta tresna analogikoak eta digitalak, indibidualak eta kooperatiboak. Europako Hizkuntzen Portfolioa (EHP). *
<ul style="list-style-type: none"> – Komunikazioari, hizkuntzari, ikaskuntzari eta komunikazio- eta ikaskuntza-tresnei (metahizkuntzari) buruzko enuntziatuak ulertzeko eta haien inguruan gogoeta egiteko erabili ohi diren lexikoa eta esamoldeak. *
<ul style="list-style-type: none"> – Atzerriko hizkuntzaren eta ikasleen hizkuntza-errepertorioko beste hizkuntza batzuen elementuetatik abiatuta hizkuntzen arteko konparazio sistematikoa egiteko estrategiak: jatorria eta ahaidetasunak. *
<ul style="list-style-type: none"> – Kooperazio-estrategia sinpleak eta konplexuak, eta talde-lanean esleitutako erantzukizun indibidualak bere gain hartzeko jarraibideak. Gatazken kudeaketa. *
<p>C. Kulturartekotasuna</p>
<ul style="list-style-type: none"> – Atzerriko hizkuntza herrien arteko komunikaziorako eta elkar ulertzeko baliabide gisa, beste kultura eta hizkuntza batzuetara hurbiltzeko bideratzaile gisa eta parte-hartze sozialerako eta aberaste pertsonalerako tresna gisa. *
<ul style="list-style-type: none"> – Atzerriko hizkuntzako hiztunekin edo ikasleekin hainbat baliabide erabiliz, ahoskera, erritmo eta intonazio egokiarekin, erabilera komuneko konbentzio ortografikoak eta sozialak errespetatuz eta testuen aurkezpena zainduz komunikazio-elkartrukeak egiteko eta atzerriko hizkuntzan hitz egiten den herrialdeetako kultura-informazioak ezagutzeko interesa eta ekimena. *
<ul style="list-style-type: none"> – Atzerriko hizkuntzaren berezko kultura-patroiak, erabili ohi direnak. *
<ul style="list-style-type: none"> – Erabili ohi diren eguneroko bizitzari, bizi-baldintzei eta pertsonen arteko harremanei buruzko alderdi soziokulturalak eta soziolinguistikoak; erabili ohi diren gizarte-konbentzioak; hitzik gabeko hizkuntza, hizkuntza-kortesia eta etiketa digitala; atzerriko hizkuntza hitz egiten den herrialdeetako berezko historia, geografia, kultura, arauak, jarrerak, ohiturak eta balioak. *
<ul style="list-style-type: none"> – Atzerriko bigarren hizkuntzaren aldaerak munduan.
<ul style="list-style-type: none"> – Atzerriko bigarren hizkuntza Euskadin.
<ul style="list-style-type: none"> – Hizkuntzen egoera Europan. Hizkuntza ofizialak, ez-ofizialak, menderatzaileak, menderatuak. Eskualdeetako edo Ereku Urriko Hizkuntzen Europako Gutuna.
<ul style="list-style-type: none"> – Balio ekosozialak eta demokratikoak kontuan hartuz hizkuntza-, kultura- eta arte-aniztasuna ulertzeko eta estimatzeko estrategiak. *
<ul style="list-style-type: none"> – Hitzezko eta ez-hitzezko hizkuntzaren erabilera diskriminatzaileak detektatu eta

baztertzeko eta haien aurrean jarduteko estrategiak. *

- Literatura-testuaren eta irakurketaren balorazioa gozamen-iturri gisa, arte- eta kultura-adierazpenetarako hurbilketari eta hizkuntza-aberastasunari eta aberastasun pertsonalari begira.

ZIRIBORRA